

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Parlament v avdienci.

Claryjevo ministrstvo je v stiski. Prevzelo je nalogo, da odpravi jezikovne neredbe, in da spravi budgetni provizorij ter takomenovani „Ueberweisungsgesetz“ pod streho še pred novim letom, a danes stoji vlada še ravno tam, koder je stala v dan svojega rojstva in se ne more na nobeno stran ganiti.

V podporo tega ministrstva je zdaj krona že v tretjič direktno posegla v notranjepolitične zadeve, krona, ki naj stoji nad strankami, je zdaj že v tretjič intervenirala v prid tistega ministrstva, ki je razveljavilo jezikovne neredbe in je svojo „nevtralnost“ pokazalo z imenovanjem Wurmsbergerja predsednikom okrožnega sodišča v Celju.

Po konstitucionalnem običaju stopi krona le tedaj v direktno dotiko z voditelji parlamentarnih strank, kadar nastane ministrska kriza, in se hoče krona poučiti o položaju v parlamentu, da se pri sestavi novega ministrstva ve ravna.

Za to pa se sedaj ne gre. Priznано je, da je jedini namen krone, izposlovati, da bi parlamentarne stranke Claryjevemu ministrstvu dovolile budgetni provizorij, in zakon, po katerem se bo v prihodnje mej obe državni polovici delil užitinski davek. V to svrhu se pozivljajo parlamentarni voditelji v cesarski dvorec. Pozvani so voditelji vseh strank, tako da je bil poklican prav za prav parlament pred krono.

Namen tem avdiencam je povsem očiten. Parlamentarci so bili poklicani, da izvedo željo, če ne ukaza krone. Začele so se te avdiencie že v Budimpešti s sprejemom Jaworskega in Kathreina ter so se le nadeljevale na Dunaju.

Parlamentarni voditelji so bili poklicani pred krono na predlog vlade in ta je tudi za te avdiencie odgovorna. Na vlado torej leté mnogobrojna očitavanja, ki se čitajo v raznih listih, da se skriva za krono in da krono zapleta v strankarske boje, ka-

tera očitavanja so gotovo jako opravičena, ker vladno postopanje nasprotuje vsem ustavnim načelom.

Z avdiencami, s pritiskom od zgoraj hoče vlada doseči, da bi jej parlament s sprejetjem budgetnega provizorija votiral politično zaupnico in da bi odobril zakon o razdelitvi užitnin. Ti dve zadevi se proglašata za „državni potrebi“, dasi zakon o razdelitvi užitnin nima drugega namena, kakor na stroške naših davkoplačevalcev obogatiti Madjarsko in Madjarom vreči v žrelo mnogo milijonov našega denarja.

Naravno je, da čaka ves politični svet z največjo napetostjo na izid teh avdienc. Najvažnejša je bila seveda avdienca načelnika češkega kluba dr. Engla, zakaj ključ k sedanjí situaciji se nahaja v rokah Čehov. Druge desničarske stranke niso posebno zanesljive in je lahko mogoče, da se ločijo od dosedanjih svojih zaveznikov vsaj glede rečenih dveh zakonov, česar klerikalci in Poljaki tudi ne taje. Vprašanje je samo: če je dr. Engel ostal trden ali ne. Ako Čehi ne odneha, potem je popolnoma nemogoče, da bi vlada dosegla tisti namen, v kateri je poklicala krono na pomoč. Od postopanja dr. Engla pri včerajšnji avdienci je torej odvisen nadaljnji razvoj parlamentarnih in političnih razmer v naši državni polovici, v tem tiči veliki aktualni pomen te avdiencie.

Na vsak način pa nam po vladi provzročena intervencija krone pojasni, koliko je v resnici vreden naš sedanjí parlament. Pojasni nam, če so desničarske stranke voljne, uravnavati svoje postopanje po svojem lastnem prepričanju in po svojih načelih, ali pa po željah in ukazih krone. Neki klerikalni nemški list je te dni pisal, da bo cesarjeva želja za desnico ukaz. Ako stoje parlamentarne stranke na tem stališču, ako imajo take pojme o ustavnosti in o pravicah državnega zbora, potem sploh ne potrebujemo več parlamenta, in je krvava škoda vsacega vinarja, ki se zanj še izda.

V Ljubljani, 22. novembra.

Vpliv cesarja — motorna sila.

Kogar ne vodijo le strankarski interesi, tistega mora navdajati z veliko skrbjo dejstvo, da se je vlada zatekla h kroni, ki naj požene zarjavela državna kolesa. To dejstvo je žalostno. Do odstopa grofa Thuna je bilo v Avstriji veljavno načelo, da si mora znati vsako ministrstvo vedno samo pomagati, da mora samo najti sredstva in poti, s katerimi vstreza potrebam države. Ako se tega kaki vladi ni posrečilo doseči, ako so se izkazale zmožnosti kakemu kabinetu preslabe, no, potem je moralo pač ministrstvo umakniti se drugemu, ki se je lotilo naloge z istimi pravicami, pa tudi z istimi obveznostmi. To vse pa se je spreminilo z nastopom Claryjeve vlade, ki se je izkazala najnesposobnejšo. Česar se drugim zmožnejšim in vsestransko simpatičnejšim vladam ni posrečilo, to je dosegel z Bog vé kakšnimi zakulisnimi vplivi grof Clary; krona skuša spraviti v tir državni voz, ker ga Claryjevo ministrstvo samo ne more premakniti! Krona vleče Claryja iz močvirja, kajti neke za nevidnimi kulisami nevidno delujoče osebe smatrajo Claryja za neobhodno potrebnega moža, ki mora ostati na krmilu Avstrije, naj velja karkoli. Zato sprejema cesar parlamentarce vseh strank ter sprejme baje koncem koncev celo dva zastopnika slovanske krščansko-narodne zveze, Povšeta in Bulata. Krona hoče pridobiti desničarske stranke, da se žrtvujejo za nagodbene predloge in čudno, Nemci so sila ogorčeni na te desničarske stranke, ki baje iz golega strankarstva nočejo dovoliti „nujnih državnih potrebščin“. Prav isti Nemci pa so še nedavno, ko je bil Thun ministrski predsednik, napadali desnico, češ, da hoče svoji vladi dovoliti celo „slabo nagodbo“. Nemcem bi bilo torej danes prav, kar jim včeraj ni bilo; danes zahtevajo za svojega Claryja nekaj, česar pod Thunovo vlado niso imenovali brez ogorčenja. Dà, dà, časi se spreminjajo,

in Nemci ž njimi. „Neue Freie Presse“ so danes sila veseli, ker je baje avdiencia vi-teza Jaworskega pri cesarju napravila na poljski klub „globok, trajen vtisk“. Stara dunajska čifutka že upa, da bodo Poljaki spremenili svoje stališče glede vlade in nagodbe ter se že naprej veseli, da bodo posnemali Poljake tudi klerikalni Nemci. Vpliv krone kot motorna sila se bode baje obnesel. No, „Reichswehr“ ni tega mnenja. Claryjevo ministrstvo se ji ne zdi toliko vredno, da bi se zanj obrabile in onemogočile stranke kakoršen je poljski klub in klub katoliških narodnjakov. Krona sama bi kmalu občutila veliko izgubo, ako bi se take stranke radi Claryja in njegove nagodbe same umorile, zato pa je le v interesu države in krone, da desnica svojega stališča ne zapusti.

Kvotno vprašanje.

Ne vemo, kolikokrat sta se razšli avstrijska in ogrska kvotna deputacija brez uspeha in že opetovano se je zabliskal nad njima Damoklev meč cesarske samoodločbe. Šele v ponedeljek so se vrnili avstrijski deputati iz Budimpešte na Dunaj, ne da bi bili mogli nagniti Ogrov, da se sprijazni s 35% skupnih državnih prispevkov. A že včerajšnji dunajski listi so prinesli vest, da je dobil predsednik avstrijske kvotne deputacije, grof Schönborn vest, da so ogrski zastopniki pripravljeni začeti nova obravnavanja, ker dovolijo povišanje kvote na 34.3875%. Avstrijska kvotna deputacija je seveda na to povabila odgovorila, da pride na nova obravnavanja. Ogrom je največ ležeče na tem, da se doseže neki uspeh. Upajo, da odtrgajo vsaj košček od avstrijskih zahtev, ker vedo, da bi jim sicer cesar sam določil kvoto 35%. Sicer pa, če se tudi kvotni deputaciji zjedinita, še ne bo tako kmalu vprašanje rešeno, kajti razpravljanje kvotnih sklepov v parlamentu nikakor ne bo gladko in mirno. Krščanski socialisti so odločno proti nagodbi, ker vedo, da pomnože s tem svojo popularnost. Komično pa je, da zahtevajo,

LISTEK.

Pismo iz Rusije.

Spomini s potovanja.

(Spisal Karandaš.)

Mačeha! ... Pisana mati! ... Zatirani in gladni pastorki. Ne, ne! Nič o tem, kajti človek pozabi v materinem naročju zlobo vsega sveta...

Oh, ti barbarska Rusija! Ko sem se odpravil z doma na pot, godilo se mi je skoraj tako, kakor se pripoveduje o tistem mladeniču, ki si je domača vrata navezal na hrbet, da bi ga tuja ne bila po petah. Ali se smejite moji naivnosti? Bože moj, ali je to res smeja vredno, ako se človek seli iz države kulture in redu v necivilizovani svet? To je junaštvo, občudovanja vredno junaštvo, a ne smeja! Občudujte me torej kakor misionarja, kateri prodira s križem v roki med — divjake! Hahaha...

Da se resnica prav spozna, treba je čuti dva zvona. Dobro! A če nista oba jednaka, končno vendar večji zvon premaga s svojim velikoustnim bučenjem manjšega. Kaj sem nameraval reči? Malo dobrega sem slišal o Rusiji, slabega pa polna ušesa. Težkega srca sem se poslavljaj od Dunaja. — „Mein Liebchen ist mein Wien“ — ah, dunajske udobnosti pač ne bom srečal v Rusiji... Na Dunaju nisem slišal nobene

slovanske besede, a kaj temu! Saj sem vzlic temu bil prepričan, da sedaj tu, sedaj tam koraka mimo mene Slovan, samo poznal ga nisem. Slovan se pač čuti povsod doma in varnega pod mogočnimi krili habsburškega orla, naj si bo na nemškem Dunaju ali v slovenski Ljubljani...

V Krakovem sem pa doživel prvi čudež na avstrijskih tleh. Kako vas naj pripravim dostojno nanj, da bi vam preveliko začudenje ne škodovalo na zdravju? ... Ni jedne nemške besede nisem slišal v vsem mestu, nobenega nemškega napisa nisem čital... Neverjetno, kaj? Eh, nikar ne zavidajte krakovskih Slovanov, a tudi ne blagrujte jih, kajti Bog skrbi za vse in tako ima tudi vsak Slovan svojo pijavko. Na Kranjskem imate klerikalce, na jugu so Lahi, okoli in okoli Nemci, med Poljaki pa židi. Vse polno črnih, obnošenih kaftanov, skrivljenih hrbtov, nosov in nog, oh, in ginljivo dražestnih kodrov, binglajočih za ušesi pristnih poljskih židov... po ulicah pa tuintam hebrejski napisi.

„Le naprej, le naprej, dokler je še vetra kaj!“

Da bi spoznal prosti narod, vozil sem se nekaj časa v tretjem razredu. Inteligenca je povsod ista in ne poda nič novega in zanimivega s svojim mednarodnim licem. Dà, le nekaj časa sem se vozil v tretjem razredu, ker sem se vzlic svojim demokratičnim nazorom skrajno slabo počutil med

... židi. Študiral sem jih nekaj časa, dva sta opravljala svoje molitve, kar je bilo precej zanimivo. Govorili so grozno nemščino in... hm! nekateri so provzročevali v kupeju neznosen smrad, sosebno ako je bilo toplo. Sklenil sem trdno, da sem se to pot zadnjikrat vozil v tretjem razredu.

Na obmejni avstrijski postaji sem moral prenočiti radi prtljage. Bilo je pozno zvečer, ko sem izstopil. Vprašal sem železniškega uradnika po svoji, naprej poslani prtljagi, ako je nemara že došla in obenem ga prosil, naj mi priporoči kateri dober hôte! To je zapazil odrgnjen in zamazan jud, kateri se me je držal kakor klošč ter me kakor angelj varuh na vsak način hotel peljati v hôte! „Odessa“, ki mi ga je priporočal uradnik. Že sem si mislil: „Glej, kako je uljuden in postrežljiv... Krivico si jim delal!... Moj Bog, ko pa tako grozno slabo diši!“... „Hôte! „Odessa“ nabe hier, Hôte! „Odessa“ gut, ich Ihnen zeigen, kommen Sie, ich Sie führen, Hôte! gut, ich kennen“... Malo sumljiv se mi je videl ta hôte! ki mi ga je jud tako hvalil, no pa saj mi je tudi uradnik na kolodvoru svetoval, naj prenočim tam. A prej se mi je reklo, da je blizu postaje, sedaj pa se pot grozno vleče... Hm, hm! Vendar, vendar! Temno je bilo grozno, hôte! nisem nič videl, vendar je jud zavlil s ceste in po mačje skočil čez nekaj stopnic z besedami: „Bitte, Hôte! hier, Hôte! nabe, Hôte! gut, gut!“

Hm, čuden hôte! S svečo je prišel naproti mlad jud, kolikor ga je bilo od nog do glave. Moj vodnik mu je nekaj zašepetal in predno sem se prav zavedel, stal sem sredi razdrapane izbe v pritličju. Brrr... ta duh po judih! Fant, natakari in sobarica obenem je za silo lomil nemščina. Tukaj naj opomnim, da jud sploh nobenega jezika dobro ne govori in hebrejščino je v njegovih ustih mešanica vseh tistih jezikov, s katerimi je živel v dotiki. Prvo moje vprašanje je bilo, kako se imenuje hotel. „Hôte! Weigler“. „Kako še?“ je bilo moje nadaljnje vprašanje. „Ali je tu hôte! „Odessa“?“ „Da, hôte! „Odessa“!“ „Dobro! Imate li še več sob?“ — „Štirinajst še v nadstropju, a vse so oddane.“ — „No, lepa družba — lahko noč — med samimi judi. Precej denarja sem imel pri sebi, orožja nobenega, šele proti jutru sem mirno zaspal. Vrata in okno sem zabarikadiraj z mizo in stoli. Ali pomislite, kako sem strmel drugo jutro, ko sem se čim prej odpravil na kolodvor! Obrnivši svoj pogled nazaj na „hôte!“, sem skoraj padel na hrbet, kajti take beznice še nisem nikoli videl, kakoršna je bila le-ta! Zona me je obletela! Ko pridem par korakov naprej, zagledam na lepi jednonadstropni hiši naslov „Hôte! Odessa“...

Nisem vedel, ali naj bi se smejal ali jezil, da bi judove zmage ne povzdignil!...

(Dalje prih.)

naj dogodbo dovoli desnica, katero bodo potem seveda le še tem strastnejše napadali. Prava komedija, katere režiser je famozni dr. Lueger!

Z bojišča v Južni Afriki

ni zopet nikakih poročil. Usoda Ladysmitha še vedno ni pojasnjena, kajti še doslej ni znano, ali se je White res podal ali ne, in ali je mesto že v rokah Burov ali še ne. Poročalo se je, da divja v vojski Whiteja tifus, da okoli Ladysmitha nepristano dežuje, in da se je spremenil tabor Burov v pravo močvirje. Obe vojski mnogo trpita ter je vztrajnost Whiteja vsekakor občudovanja vredna. Iz Kapstadta poročajo, da prihajajo ladije z novimi angleškimi četami jako zakasnelo, in da jih precej še sploh ni. Transport je sila težaven. V Kapski koloniji je proglasila angleška vlada v devetih okrajih obsedno stanje, ker se boji ustaje in nemirov. Gotovo je to slabo znamenje za Angleže.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 21. novembra.

Seji je predsedoval župan Hribar. Overovateljema zapisnika sta bila imenovana obč. svet. Klein in Škrjanc.

Župan Hribar je naznanil, da je obč. svet. Franjo Hribar odložil svoj mandat, kar se je vzelo na znanje.

Potem je župan omenil petdesetletnico, ki jo je v soboto praznoval biskup Strossmayer. Slavlil je velike zasluge Strossmayrove za hrvatski narod, za Slovanstvo sploh, in za Slovence posebej ter dejal, da v Strossmayru uvidi ves svet moža izrednih svojstev. Biskup Strossmayer je eden izmed onih cerkvenih dostojanstvenikov, ki propovedujejo vedno bratsko ljubezen in tolerantnost, in Slovenci bi le želeli, da bi nam nebo poslalo moža kakor je škof Strossmayer. (Živahni dobro-klici in klici „Slava“ Strossmayer).

Župan je na to prečital brzojavko, ki jo je poslal tem povodom v Djakovo ter dobljeni odgovor.

Župan je brzojavil:

„Njegovoj Preuzvišenosti biskupu Josipu Juraju Strossmayru Djakovo.

„Ponosec se time, da muže Vašu Preuzvišenost brojiti medju svoje počastne gradjane, raduje se biela Ljubljana petdesetgodišnjici, odkako Vaša Preuzvišenost u sreću svetoj crkvi i hrvatskomu narodu te u ponos Slavenstvu zasjedne biskupsku stolicu bosansko-sriemsku. Neka kleveču zavistnici i neprijatelji, istina jest i ostaje, da ima samo jednog Strossmayra kao biskupa i rodoljuba. Na mnogaja i mnogaja ljeta! — Ivan Hribar, gradonačelnik.“

Škof Strossmayer je odgovoril županu Hribarju:

Dragi gospodine!

„Vama kao reprezentantu grada Ljubljane najtoplije se zahvaljujem porad čestitke prigodom petdesetgodišnjice moga biskupovanja. Pozdravite, gospodine, i celo vieće gradsko te mu se u ime moje liepo zahvalite. Molitvama, ljubavi i ugodnoj uspomeni se preporučam — s odličnim štovanjem Strossmayer.“

O županovem nasvetu glede uravnave plač mestnim slugam je poročal obč. svet. Svetek. Odkar je obč. svet uredil prejemke mestnih uradnikov, je bilo potrebno urediti tudi prejemke mestnih slug, toliko bolj, ker je tudi država svojim slugam zvišala plače. Kar je vlada storila, to se skoro povsem strinja z dotičnimi nasveti, ki jih je župan stavil že leta 1896. Pri magistratu službuje zdaj 17 uradnih slug, mej njimi deset dokončno nameščenih. Šolskih slug je vseh 8, med katerimi so trije dokončno nameščeni, in mej katere sta všteta dva slugi na realki, za katera občina le polovico prispeva.

Občinski svet je brez debate sprejel vse poročevalčeve predloge, s katerimi se določa:

1. V dokončno namestitev pri mestnem magistratu sistemizuje se od 1. januarja 1900 dvanajst uradnih slug, od katerih se uvrsté tri v prvi, štiri v drugi, pet pa v tretji plačni razred.

2. Plače določajo se za prvi razred 550 gld., za drugi razred 500 gld., za tretji razred 450 gld.

3. Pomaknenje iz nižjega v višji plačilni razred se vrši potom imenovanja po razpisu izpraznjene službe.

4. Vsak dokončno nameščen magistratni sluga ima pravico do dveh v pokoj-

nino vštavnih služnostarostnih priklad po 50 gld., katerih prva se mu nakaže po dovršenih petih, druga pa dovršenih desetih letih nepretrganega zadovoljnega službovanja.

5. Vsi dokončno nameščeni magistratni uradni slugi imajo za vso dōbo svojega dejalnostnega službovanja pravico do dejalnostne priklade, iznašajoče 20% njihove dejalnostne plače.

6. Magistratnim uradnim slugam, katerim se odkaže prosto stanovanje, se dejalnostna priklada ne izplačuje.

7. Začasni magistratni uradni slugi najemajo se po potrebi ter dobivajo po 400 gold. plače. Za sedaj se ustanovlja pet tacih začasnih slug.

8. Ako je bil začasni magistratni uradni sluga imenovan za dokončno službo, ter je služil nepretrgoma, se mu pri odmerjanju pokojnine tudi leta začasnega službovanja uštevajo v pokojninsko dōbo.

9. V dokončno službo sprejeti magistratni uradni slugi imajo pravico do službene obleke, začasno nameščeni pa le do službene čepice.

10. Za sistemizovane prejemke magistratnega uradnega slugi, ki je odkazan v službovanje pri vodovodnem in elektrarniškem upraviteljstvu, skrbi s polovico vodovodno, s polovico pa elektrarniško podjetje.

11. Za slugi na prvi mestni deški ljudski šoli, na mestni nemški deški ljudski šoli in na obrtnih strokovnih šolah določa se plača 450 gld., dvoje s pokojnino vštavnih petletnic po 50 gld., in pa kadar se jim v šolskih poslojih ne more odkazati stanovanja, za čas dejalnostnega službovanja dejalnostna priklada, ki se odmerja z 20% plače.

12. Isto velja tudi za troje na veliki realki službujočih šolskih slug s pridržkom, da temu pritrdi deželni odbor ter prevzame obvezo, izplačevati nanj pripadajočo 50% tangento vseh službenih prejemkov teh slug.

13. Dosedanjim, že dokončno nameščenim, dejalnostno službujočim slugam, ki se utegnejo uvrstiti v nove plačilne razrede, šteje čas za pridobitev služnostarostnih priklad od dne njihovega zadnjega dokončnega imenovanja.

14. Šolskim slugam se uštevajo v pokojnino le v dokončni službi prebita leta.

O varščini za užitninski zakup in za mestno hranilnico je poročal obč. svet. dr. Hudnik. Predlagal je, naj se kavcijska, ki znaša za užitninski zakup 50.000 gold. in za mestno hranilnico 20.000 gld. intabulira na podturnsko grajščino, katera je komisijsionalno cenjena na 126.872 gl. Ta predlog je bil sprejet s kvalificirano večino.

O proračunu mestnega loterijskega posojila za l. 1900 je poročal obč. svetnik Senekovič. Proračun loterijskega posojila izkazuje 66.924 gld. 12 kr. potrebsčine in 81.579 gld. 16 kr. torej 14.655 gld. 4 kr. prebitka. Proračun amortizacijskega zaklada loterijskega posojila izkazuje 334.459 gld. 80 kr. potrebsčine in isto toliko pokritja. Oba proračuna sta bila odobrena.

Po poročilu istega poročevalca je bil dovoljen znesek 80 gld. za odškodnino kranjski hranilnici, da spravi v prejšnje stanje prostore, katere je v Virantovi hiši rabila obrtna strokovna šola.

O prošnji dirkališke zadruge za odpis zapadle najemnine za dirkališki prostor je poročal obč. svet. Lenče. Najemščina znaša 100 gld. na leto, a šele od 1. maja 1898., ker dotlej je zadruga mestni svet brezplačno vživala. Prošnja je bila odklonjena.

Isti poročevalec je poročal o prodaji dveh mestnih stavbišč ob Levstikovi cesti. Obč. svet je sklenil, da se zadevni svet proda I. Ogorelcu in Matildi Hrovatin po 2 gld. štirjaški meter. Kupca sta zavezana, da začneta prihodnje leto zidati in pride ta obveza v kupno pogodbo.

Po poročilu istega poročevalca je obč. svet odklonil ponudbo Fr. Jemca, naj mestna občina kupi k njegovi hiši ob Tržaški cesti pripadajoči vrt.

O prošnji štirih posestnikov, da bi mestna občina prevzela vzdrževanje poti, ki vodi skozi Krakovski mestni log, je poročal obč. svet. Lenče in je predlagal, naj se odkloni, ker bi bili troški nerazmerno visoki.

K tej prošnji je obč. svet. Žužek predlagal, naj magistrat prisili posestnike, da uravnajo pot.

Obč. svet. Turk je zastopal mnenje, da stroški za oskrbovanje te ceste ne bodo

veliki, in da naj občina prevzame to pot v oskrbo, kateremu predlogu se je poroč. obč. svet. Lenče odločno protivil. Poleg poročevalčevega predloga je bil sprejet tudi dodatni predlog obč. svet. Žužka.

O prošnji I. društva hišnih posestnikov za odpravo davka za portalne izložbe je poročal obč. svet. dr. Požar, dejal je, ta davek se je po inicijativi obč. sveta upejal, in je le priznalna najemščina, ki ne zadene vseh posestnikov, nego le tiste, ki so izložbe na trotir pomaknili, da to že ovira promet. Ta najemščina zadene le posestnike večjih hiš sredi mesta, ne manjših, kaj še obrtnikov. Pa če bi jih tudi občutno zadela ta najemščina, bi to nič ne oviralo, saj ne bodo sami plačali, nego bodo zahtevali povračila od trgovcev. Posestniki le odrajujejo to najemščino, kakor gostaščino ali vodarino, a za velike trgovce je ta izdatek za reklamo prava malenkost. Ta pristojbina je pravična. Zakaj, če se ne omeje portali, bodo daleč segali v mestne ulice. Mesto sicer ne bo veliko dohodkov imelo od te pristojbine, a dobro jej dojde vse, kar dobi. Poročevalec je predlagal, naj se prošnja odkloni.

Obč. svet. Lenče je v ostrem govoru predlagal, naj se prošnji ugodi, ker je to obremenjenje krivično.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je izrekel mnenje, da je firma peticije provzročila srditost predgovornikovih izvajanj ter konstatoval, da ni nihče nasprotoval, ko je predlog bil na razpravi v občinskem svetu in da tudi noben trgovec sklepu ni ugovarjal. 126 oseb bo plačalo kacic 400 gld., torej pride 4 gld. na jednega, kar pač ne zaleže dosti. Sicer pa je dovoljeno porabiti 15 cm javne ceste brezplačno, le v kolikor se več ceste porabi, je treba plačati najemščino.

Obč. svet. Prosenc je trdil, da ni najemščina, ki se more le dogovorno naložiti, nego davek, ki bi ga moral dovoliti dež. odbor. Obč. svet nima pravico nalogati jednostranskih najemščin. Trgovec in obrtnik je tako preobložen z dokladami, da bo moral imeti knjigovodjo, samo da mu bo ta plačila v redu držal. To v opravičbo tistim, ki nobenih doklad ne plačajo. Govornik je predlagal, naj se davek pobere za dve leti, z novim letom pa naj se razveljavi dotični sklep obč. sveta.

Obč. svet. Plantan je dejal, da je obč. svet. Prosenc že veliko strožji, ko deželni predsednik. Če ta dotičnega sklepa ni razveljavil, je gotovo zakonit. To ni davek, nego pristojbina, ki ni v nobeni primeri z dobičkom, ki ga imajo trgovci. Sploh ni bilo društvo hišnih posestnikov opravičeno se pritožiti. Le tisti bi se smeli pritožiti, ki so prizadeti. Izložba je reklama. Tudi najmanjši obrtnik plačuje drage inserate itd., nasproti občini pa, od katere vedno kaj zahteva, neče ničesar storiti.

Po nekaterih opombah obč. svetnika Prosenca je izjavil župan Hribar, da ta pristojbina, za katero se gre, je le priznavalna pristojbina in je torej neutemeljeno Prosencovo očitjanje, da bi bil moral magistrat izposlovati dovoljenje deželnega odbora.

Poročevalec dr. Požar je obžaloval, da se razpihuje stanovska strast in se stan proti stanu izigrava. Če pojde tako dalje, bode kmalu tako, kakor v dunajskem parlamentu, na katerem stoje konji, ki vlečejo vsak na drugo stan.

Občinski svet je odklonil Lenčev in Prosencov predlog ter odobril poročevalčev predlog.

Z ozirom na nastalo veliko razburjenje in na pozno uro je župan zaključil sejo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. novembra.

— Najemščina od portalov. Včeraj smo imeli v občinskem svetu veliko in burno debato o takoiimenovanem „portalnem davku“. Čulo se je strastno govoriti „pro“ in „contra“, prav kakor bi se sukal prepir o važnem in visokem mestnem dohodku! Dvoje je treba omeniti. Vsakoletni dohodek te najemščine ne doseže niti 500 gld. Prava malenkost torej. Vzlic temu pa provzročuje ta „davek“ veliko nejevoljo pri prizadetih hišnikih, ki menijo, da imajo plačevati posebno doklado, koje drugi meščani ne plačujejo. Naše mnenje

je, da neznaten dohodek, kojega jemlje mesto iz izvanredne te doklade, ni vreden tiste razburjenosti, ki je posebno mej našimi obrtniki in trgovci zavladala radi te zadeve. Zategadelj upamo, da se pri razpravi v proračun za leto 1900 stavi primeren nasvet, s kojim se portalna najemščina, katero morajo v večini plačevati napredni narodni volilci, zopet pokoplje!

— Slovensko gledališče. Sinoči je igral gosp. Borštnik Osvolda v Ibsenovih „Strahovih“. Veliki igralci si izbirajo, kadar se gre do kazat drugemu občinstvu, uloge, v katerih pokažejo svojo umetniško zmožnost, svoje razumevanje in naziranje tega, kar je ustvaril pisatelj. Pisatelj pod mislečemu igralcu le gradivo, katero potem on predela. Čim več ima igralec čustva in razuma, tem popolnejše je to, kar ustvarja. In baš Osvald je uloga, ki hoče, da se je poprime umetnik, sicer nima učinka in nam bolj prija, če jo beremo, nego da bi gledali slabo igrano na odru. Gospod Borštnik je videl v tej ulogi znamenitega in slovečega Zaccanija, ki neki igra Osvalda tako, da preleta gledalca strah in groza, in da ostane vtisk neizbrisljiv. In g. Borštnik se je s pridom učil. Osvalda je igral z največjo realitiko, s pravo igralsko virtuoznostjo. Ni naš namen, da bi detajlno razpravljali o Borštnikovem Osvald. Za to bi bilo treba mnogo časa in mnogo razmišljanja. Ali je to Osvald, kakoršnega je ustvaril Ibsen, ali ni? Dejali bi, da ni. Ali ker je dosegel z njim g. Borštnik v Zagrebu velikanski uspeh, ker nam je svedočilo tudi včerajšnje navdušeno priznanje našega občinstva, da ga je razvnela Borštnikova mojstrska igra, si smemo misliti, da je tudi tak Osvald mogoč in resničen. Gospod Borštnik je takoj v prvem nastopu pokazal Osvalda kot popolnega bebca, kot človeka, o katerem si mislimo, da mu je izželo življenje vse moči, in da ga čaka neizogibna, strašna katastrofa. Te nemirne njegove oči, pred katerimi plava nekaj neznanega, kar jim zavira svoboden pogled, in kar hočejo odstraniti nervozni prst, te nervozne mišice, ki trepečejo na licu, ta blazni, boječ govor, moreče slutnje bolne sedanjosti, strastna, neuteljliva jeza, strast in bolezen, podedovana po očetu, rastoča blaznost, oni hipni krči, ki ga zdaj prisloné na stol, zdaj vržejo ob steno ter končno zvijejo popolnoma, da mu spačijo lice in ga vržejo na tla, oni stisnjeni, v bolnem joku in groznih, pretresljivih vzklkih stopnujoči govor — to vse pač jasno in glasno izpričuje, da je g. Borštnik velik umetnik, ki se ne boji niti najtežje uloge, katero izvede z najpopolnejšim uspehom. In takšen je bil njegov sinočni uspeh! — Pa tudi ostalo osobje je včeraj igralo s pravim umetniškim čutom. Prav posebno moramo pohvaliti gospo Danilovo, ki nam je že vrlo ugajala, ko so prvič igrali „Strahove“. Sinoči nam je bila nje igra toliko bolj všeč, ker je posebno v zadnjem dejanju kazala tako odkrito in popolno svoj notranji vihar. V zadnjem prizoru je bila naravnost umetniško dovršena. Z ono mojstrsko mirnostjo, resnobno in preišljenostjo, ki nam je imponirala že zadnjič, je igral tudi sinoči g. Inemann pastorja. Mnogo boljše, docela zadovoljivo je bilo igranje g. Verovška, ki je izborno interpretiral lisjaka Engstranda. Pohvalno moramo omeniti tudi gospo Polakovo. Imela je slovenska drama zopet časten večer, kar nas srčno veseli. Nekatera imena (n. pr. Alving) nekateri po svoje naglašajo, kar bi se z lahkoto popravilo. Gledališče je bilo prav dobro obiskano.

— a —

— V Šmartnem pod Šmarno goro je imel občinski odbor v nedeljo, dne 19. t. m. sejo, katera je jasno pokazala, kako brezmiselno je bilo „Slovenčev“ pisarjenje po zadnjih občinskih volitvah. Tedaj je „Slovenec“ veselo naznanjal, da so bili liberalci pobiti, da so prišli na krmilo sami pristni klerikalci, in da je tudi župan mož po volji klerikalcev. Takrat nismo ugovarjali, vedoč, da se kmalu pokaže puhlost „Slovenčevega“ besedičenja. In pokazalo se je. Na nedeljsko sejo so prišli vsi odborniki iz fare Šmartno in tudi — izvzemši dva napredna moža — vsi odborniki iz fare Smlednik. Na dnevnem redu je bila samo razprava o prispevku za popravilo farne cerkve v Šmartnem. Prvotno je bilo potrebno v to 2600 gld., a ta svota je narasla na kacic 3000 gld. Razprava o tej točki, katere pomen je dobro znan tako

vlađi kakor škofiškemu ordinariatu in tudi čitateljem našega lista iz svoj čas priobčenih dopisov, je bila začetkoma jako živahna. Čula se je tudi beseda o prestopu, in pokazalo se je, da je vse mogoče. Pri glasovanju — katerega se odborniki iz fare Smlednik niso udeležili, ker jih stvar ne tangira — so vsi odborniki razen jednega glasovali za to, da se zahtevani prispevek za popravilo farne cerkve v Šmartnem ne plača. Naj ga plača vlada ali kdor hoče. Po tem glasovanju bi bil vender že čas, da vlada in škofijstvo uvidita, kaj jima je storiti. Zadnji čas je že. Sicer pa nam je obljubljeno obširnejše poročilo o razmerah v Šmartnem pod Šmarno goro, iz katerega bodo čitatelji razvideli, kaj se vse na deželi godi.

— **Sokolski jour-fixe**, ki je bil namenjen za soboto, dne 25. t. m., se je na prošnjo od merodajne strani preložil na poznejši čas, ker „Sokol“ ni hotel nikakor delati nepotrebne konkurence čitalnici. Reditelja večera sta torej vzela to na znanje in opustila potrebne priprave. Ker pa je čitalnica sama tudi preložila svojo veselico, a sta reditelja Sokolovega jour-fixa izvedela to šele danes, jima ni mogoče izvršiti namenjeni program in se bode torej členom naznanilo ob svojem času, kdaj se bode vršil preloženi jour-fixe.

— **Iz gostilne pri fajmoštru**. Prejeli smo naslednje pisanje: Na dnevno vest, ki se nahaja v „Slovenskem Narodu“ z dne 18. novembra 1899, št. 265 pod naslovom „Klerikalna gostilna pri Fajmoštru“ „Vas v smislu § 19. tisk. zakona vljudo pozivljam, da prijavite sledeči stvarni popravek: 1. Ni res, da bi bila moja gostilna klerikalna, res je pa, da je vsak gost, bodisi klerikalec ali liberalec prijazen vsprejet in postrežen; res je nadalje, da gostilno ljudje imenujejo „pri fajmoštru“, ker je bil moj umrlí brat župnik, a res je tudi, da jo imenujejo tako brez mojega dovoljenja. 2. Ni res, da se je okoli 18 htl. držeč sod salonskega čvčka sumlji-vega okusa prepehjal pred mojo gostilno, res je pa, da se je dotični sod že potem, ko je bilo vino drugam prodano, toraj prazen na prodaj pripeljan k meni, da pa jaz soda nisem hotela kupiti in so ga morali zopet odpeljati. 3. Ni res, da se za mojo gostilno dela reklamo, da se v tej hiši samo favrovska vina točijo, res pa je, da se za mojo gostilno ne dela nobena reklama razun s poštenim vinom, s katerim gostom postrežem; res je nadalje, da se v moji gostilni točijo vina raznih vinogradnikov neduhovnikov iz Dolenjske, Štajerske in Istre. — Ljubljana, 21. novembra 1899. — Maria Barborič. — Oj — ta prazni sod!

— **Umrli** je v Trbovljah gospa Terezija Dolničar, soproga ondotnega rodoljubnega veleposestnika g. Matije Dolničarja. N. v m. p!

— **Slovensko zidarsko in tesarsko društvo** je imelo dne 19. t. m. svoj občni zbor. Gospod predsednik je pozdravil navzoče člane in otvoril občni zbor. Gospod blagajnik je poročal o letnem računu. Dohodkov imelo je društvo 701 gld. 32 kr., stroškov pa 784 gld. 84 kr.; bilo je torej 73 gld. 52 kr. več stroškov kot dohodkov. Nadalje ima društvo še deficita 312 gld. 23 kr., tako da znaša skupni deficit 385 gld. 75 kr. Ta dolg je narastel vsled poka v strokovnem risanju, ker učitelj, priprave in druge k temu poučevanju spada-joče stvari veliko stanejo. Gospod tajnik je poročal o društvenem delovanju. Rednih članov ima društvo 601, od katerih je komaj 1/4 članarino plačala in 75 podpornih. Poročevalec je povdarjal, da se more zanaprej strogo na to gledati, da člani redno plačujejo odmerjeno članarino in je ob jednem predlagal, naj se naprosijo gospodje stavbeniki, zidarski in tesarski mojstri, da oni dovolijo rednim članom vsako leto in sicer meseca maja članarino od plače odtrgati. Predlog bil je soglasno sprejet. Gospod podpredsednik je poročal o društvenem inventaru, kateri je nizko cenjen in vreden okroglo 1400 gld. Na to je sledila volitev novega odbora: Voljeni so bili sledeči gg.: Acceto Jakob, predsednikom, Makorati Fran, predsednikovim namestnikom, Srakar Mihael, podpredsednikom, Magister Hinko, blagajnikom, Bajželj Ivan, tajnikom, Čimulini G. B., Pregelj Fr., Pregelj Ant., Lampič Jak., Mozetič Fr., Ramovž Fr., Jenko J. in Mekinc Fr., odborniki, Noth E., Anžič Fr., Jager J. in Jevnikar Anton, odbornikovimi namestniki, Zakotnik Fr., in Steiner Fr., računskima preglednikoma.

— **Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda „Pivka“ v Št. Petru na Krasu**, ker radi premale udeležbe občni zbor dne 19. t. m. ni bil sklepčen, se bode v novo vršil v nedeljo dne 3. dec. 1899. ob 4. uri popoldne. Vspored in kraj zborovanja ostane neizpremenjen.

— **Obnovljena porotna obravnava proti ciganu Simonu Heldu**. Iz Novega mesta se nam piše: Včeraj ob deveti uri popoldne pričela se je obravnava proti znanemu ciganu Heldu, ki je dne 9. januarja t. l. posestnika Martina Novljana na deželni cesti med Krko in Grosupljem zaklal z nožem, bil dne 10. marca t. l. na smrt obsojen in je z znano zvijačo eksekucijo zaprečil. Sodišču je predsedoval svetnik g. Golija, votanta sta bila svetnika gg. Smola in Gandini, zapisnikar avskultant g. dr. Škerlj, državno pravdníštvo je zastopal državni pravdnik g. Schwinger, zagovornik je bil g. dr. Žitek. Od izžrebanih porotnikov se radi interesantne obravnave ni pustil nihče odkloniti. Izžrebaní so bili gospodje iz vse Dolenjske. Tako je zastopana Belokrajina po metliškem trgovcu in poštarju g. Furu, krški okraj po tovarnarju g. Rumpertu, mokronoški po graščaku g. grofu Barbotu, žužemperški po trgovcu g. Zavodniku, ribniški po posestniku g. Podboju itd. Sodnijska zdravnik sta bila gg. dr. Pavlič iz Litije in dr. Repič iz Št. Vida. Prič je bilo povabljenih 42. Cigan se je jako nesrečno zagovarjal in se zapletel večkrat v protislovja. Dočim je pri prvi obravnavi vse utajil in z vso odločnostjo trdil, da se je stoprav pri Grosupljem s „kozavim“ ciganom in ciganko slučajno sešel, priznal je včeraj, da je imel on nož z odlomljeno klino pri Krki v rokah, da pa je Novljana le branil proti „kozavemu“ ciganu, ki ga je s sekíro obdeloval. Veliko smeha provzročila je mej sodniki, porotniki in mnogobrojnem občinstvom, mej katerim je bil celo pater frančiškan — cigana prošnja: Gospodje naj nikar pričam ne verjamejo, ampak samo njemu, saj bo danes vse „prav po resnici“ izpovedal. Porotnik g. grof Barbo je opozarjal cigana, da danes dvakrat jednako ne govori. Prvotno je dejal, da je imel nož v levi roki, ko je kakor je predsednik ironično rekel — Novljanov „angelj varuh“ nastopil, drugič pa je zopet izjavil, da je imel nož „v varžetu“. Nova je tudi ciganova izpoved, da je ono rano provzročil „štilec“ kozavega cigana in ne njegov nož, kar pa sodnijska izvedenca g. dr. Pavlič iz Litije in dr. Repič iz Št. Vida odločno zanikujeta. Prič je bilo zaslišanih 21. Vse so govorile jako čbtežljivo za cigana. Held je odgovarjal na predsednikova vprašanja kaj ima na izpovedbe prič omeniti stereotipno: „No, pa naj bo tako!“ Po obtožbi državnega pravdnika in zagovoru zagovornika sledil je izvrsten resumé g. predsednika. Vprašanj bilo je stavljenih 7, glaseče se na prosti umor, javno posilnost, razne tatvine in težko telesno poškodbo. Porotniki (načelnik grof Barbo) potrdili so I glavno vprašanje, glasečo se na umor z 11 proti 1 glasu, II, III, IV. in V. jednoglasno in VI. z 10 proti 2 glasoma, VII. vprašanje je odpadlo. **Vsled tega pravoreka bil je cigan Held na smrt na vislicah obsojen**, kar je obudilo glasno pritrdjevanje mej občinstvom v natlačeno polni dvorani. Na pripombo g. predsednika, da je Heldu dovoljeno se proti razsodbi v treh dneh pritožiti, odgovoril je Held: „Kaj se hočem pritožiti, saj sem že zadosti pretrpel, obesil se bom še danes sam“. V spremstvu dveh orožnikov in uklenjen po stopnicah idoč, dejal je rado vednemu občinstvu: „Hudič! le naglejte se me, da boste vsaj siti“.

— **Združena strokovna društva v Ljubljani** prirede v nedeljo dne 26. nov. 1899. ob 7. uri zvečer v kazinskem steklenem salonu s prijaznim sodelovanjem pevskega društva „Naprej“ in slavne godbe c. in kr. pešpolka št. 27, kralja Belgijcev veliki Katarinski plesni venček. Vstopnina 40 kr., členi strokovnih društev 30 kr. Čisti prebitek je namenjen društvenim podpornim blagajnicam.

— **Slikar Ivan Vavpotič**, ki prebiva sedaj v Parizu, kjer obiskuje slikarsko akademijo, je naslikal v barvah petorico prekrasnih razglednic po snoveh iz Prešernovih poezij. Razglednice, katere meni izdati polagoma drugo za drugo gospod L. Schwentner, so slikane v najmodernejšem slikarskem, secesionistovskem žanru ter se odlikujejo v duhoviti percepciji, izborni ka-

rakteristiki, po nežnih barvah in zares divnih okrasbah. Vavpotičeve razglednice so istinito umetniške ter bodo gotovo med najkrasnejšimi vseh razglednic v prometu. Gospod Vavpotič ima izreden dar ilustratorja, na katerega bomo Slovenci ponosni.

— **Glas iz občinstva**. Hlapci, ki prevažajo po mestu vozove za smeti, imajo to neprijetno razvado, da redno ob tržnem času, to je od polu osmih do devetih zjutraj svoj pljučam jako kvarni posel izvršujejo. Ako je vrhu tega vrome še vetrovno, nese smeti in prah iz prekučenih trug in tružic na vse kraje po glavnem trgu in kajpada v prvi vrsti po smetani, surovem maslu, zelju in po drugih jestvinah. To gotovo iz zdravstvenih ozirih ni priporočljivo, in iskreno želeli je, da poklicano oblastvo potrebno ukrene, da tem vozačem strogo naroči, da se v prihodnje smeti le do sedme ure zjutraj smejo pobirati. Od desete ure naprej, ako je potreba, pa bi se lahko zopet pobirale, oziroma odvažale smeti.

— **Semenj**. Na semenj je bilo prignanih 990 konj in volov, 496 krav in 85 telet, skupaj 1571 glav. Kupčija z voli je bila prav živahna, ker so prišli navadni kupci z Morave in z Bavarskega, in jih precej nakupili in dobro plačali. Tudi hrvaške buše so se dobro prodajale. Kupčija z drugimi kravami, kakor tudi s konji je bila srednja.

— **Najden denar**. Danes ponoči je našel Adolf Jaeger iz Gradca na peronu južnega kolodvora listnico s 360 gld. in jo izročil policiji. Denar je baje zgubil neki podobar s Tirolskega.

* **Ruski jezik v Nemčiji**. Pod tem zaglavjem prijavlja „Novoe Vremja“ dopis iz Berolina, v katerem pojasnjuje, kako se širi v Nemčiji znanje ruskega jezika. Najprej so se začeli učiti častniki, mej katerimi je znanje ruščine jako razširjeno. Tudi na vseučiliščih se uči ruščina, a odkar je ruska literatura si pridobila simpatij na Zapadu in začela vplivati na razvoj idej, odkar se je Evropa seznanila z rusko znanostjo in umetnostjo, se uče ruščine tudi taki krogi, kateri nimajo pri tem nikakih drugih namenov, kakor da spoznajo ruski narod. Tudi na trgovskih šolah se uči ruščina, seveda le v toliko, kolikor treba za trgovino. Sedaj se je, kakor se je oficialno naznanilo, pruski trgovinski minister obrnil do vseh trgovskih in obrtnih organizacij z vprašanjem, ne bi li kazalo uvesti poučevanje ruščine v vseh trgovskih šolah. „Novoe Vremja“ pravi: To je jasen dokaz, da ima ruski jezik, odkar je Nemčija stopila v jako tesno trgovinsko zvezo z Rusijo, čedalje večji pomen. Minister se je do trgovinskih zbornic obrnil pred vsem zato, ker sosebno ekonomični interesi zahtevajo temeljito in pravilno znanje ruskega jezika. Tako postopajo v Nemčiji. Kako pri nas postopajo, to kaže prepoved kranjske dež. vlade.

* **Sodni stroški za Alfr. Dreyfusa**. Dreyfus, ki biva sedaj pri svoji sestri v Carpentrasu, je dobil plačilni nalog, da poravná sodne stroške. Račun je bil naslovljen: „Monsieur le Capitaine Dreyfus“. Vsi stroški, takse za priče, honorarji za izvedence in tolmače znašajo 20.823 frankov 7 centimov. Sodba vojnega sodišča stane 12 frankov, odlok revizijskega sveta pa tudi 12 frankov. „Petite République“ poroča, da je dobil vsak aktiven general 800 frankov kot priča.

* **Roparji v Palermu**. Značilno za italijanske razmere je, da človek niti sredi velikega mesta ni varen pred roparji. Te dni so ob 9. uri zvečer napadli trije našemljeni roparji voznika tramwaya ter mu vzeli denarnico z vsem dnevnim zaslužkom. V vozu je sedelo več ljudi. Dva carinska stražnika sta streljala na roparje, a nista zadela. Roparji pa so zadeli jednega stražnika v prsa, drugega pa so zabodli v hrbet. Roparji so potem utekli brez sledu.

Telefonična in brzojavna poročila.

Višnjagora 22. novembra. Okrožne sodnije predsednika Gerdešiča in dr. Tavčarja je zbok neprecenljivih zaslug, katere imata imenovana gospoda za premestitev sodišča, izvolil mestni občinski odbor s ponosom jednoglasno za častna meščana.

Dunaj 22. novembra. V današnji seji poslanske zbornice, v kateri se je

nadaljevala razprava o obtožnih predlogih radi § 14, so se primerili največji škandali. Prepirajoči se poslanci so se obsipali z najodbranejšimi psovkami in bi se bili še kmalu stepili. Začeli so se škandali, ko je govoril Stojalowski, kateremu so socialni demokratje segali v besedo. „Lažnjivec“ in „šuft“ so bili še najmilejše psovke, kar jih je bilo slišati. Daszynski je očital Stojalowskemu, da je podkupljiv, na kar je ta rekel Daszynskemu, da je lopov, slepar, vohun, denuncijant, falot, ki je že trikrat po krivem prisegel. Ko je Fuchs prevzel predsedstvo, je dejal Stojalowski: Ze vem, zakaj prihajate, da bi mi vzeli besedo, to storite vedno poljskemu klubu na ljubav. Opravičujé Thuna, je Stojalowski vprašal soc. demokrate, zakaj ne tožijo Claryja. Daszynski: Tožite ga Vi! Stojalowski: Ze vem, zakaj ga ne tožite; Vi bi tudi radi minister postali. (Veselost.) Naposled je nastal tak dirindaj in tak hrup, da ni bilo skoro nič umeti. Malone, da so se poslanci stepili. Winkowski je zaklical Scheuerju: Vi ste „Schweinehund“. Scheuer: Vi ste sami „Schweinehund“. Jaz sem Vas že dvakrat videl popolnoma pijanega.

Dunaj 22. novembra. Po Stojalowskemu je govoril Fran Hofmann, na kar se je debata zaključila. Generalnoma govornikoma sta bila izvoljena Hořica in Raumuel.

Dunaj 22. novembra. Danes dopoldne je dr. Engel češkemu klubu poročal o svoji avdienci pri cesarju. Povedal je, da mu je cesar rekel, da je odobrenje kvote, budgetnega provizorija in zakona o razdelitvi užitnin državna potreba in da želi, naj parlament te zadeve čim prej reši. Engel je na to odgovoril: Češki narod je do skrajnosti ogorčen. Rano, ki se mu je vsekala z odpravo jezikovnih naredeb, je vlada s kruto roko in na provokatoričen način še povečala. Vsled tega niso češki poslanci niti najmanj pri volji, jemati kakršne koli obzire. To pa toliko manj, ker so njihovi volilci že zdaj nezadovoljni z mehkim postopanjem poslancev. Cesar je na to dejal: Moja trdna volja je, da bodi vlada nepristranska, a koder je treba varovati državno avtoriteto, mora odločno postopati. Tudi če sedanja vlada odstopi, ni možno drugo kakor uradniško ministrstvo. Šele kadar nastane občno pomirjenje, bo misliti na kako koalicio. — V parlamentu se cesarjeve besede tako tolmačijo, da je Claryjeva usoda že odločena in da se Clary ne prikaže več v parlamentu. Merodajnim krogom je na tem, da se češki poslanci ne poprimajo obstrukcije, in zato hočejo žrtvovati Claryja. Njegov naslednik naj postane, kakor se govori, Kindinger, in dobiti se hoče tudi modus, da se restituira češki notranji uradni jezik.

Dunaj 22. novembra. Poljski opozicionalni poslanci so dali češkemu poslancem svoje glasove na razpolaganje, če začnejo obstrukcijo.

Dunaj 22. novembra. Ob 3. uri popoldne se je sešel izvrševalni odbor desnice na velevažno sejo. Gre se zato, da se Čehi odvrnejo od obstrukcije. To se hoče doseči z osebnimi in materielnimi žrtvami.

Dunaj 22. novembra. Češki veleposestniki so imeli danes popoldne sejo, v kateri je Palffy poročal o svoji avdienci pri cesarju. Cuje se, da je Palffy na cesarjevo željo, naj klub glasuje za znane predloge, odgovoril: Veličanstvo, za klub ne morem ničesar obljubiti, ker so klubovi člani samostojne nature.

Dunaj 22. novembra. V levičarskih krogih se govori, da postane naslednik Claryjev B a c q u e c h e m ali Merweldt.

Dunaj 22. novembra. Danes popoldne sprejme cesar Bulata in Povšeta. Ta dva bosta jutri klubu poročala o tej avdienci, na kar izda klub primerno publikacijo.

Dunaj 22. novembra. Uradni list prijavlja cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se sklicujeta delegaciji na dan 30. novembra. Pred novim letom bodeta imeli delegaciji le malo sej. Glavno zasedanje bo šele v januarju.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljenja. Originalna škatljica 1 gld. a. v. Po poštne povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, ces. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepatat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot dve škatljici se ne pošlje naravnost. 1 (59—16)

Messmer-jev čaj je nedosežno izvrstno mešanje. Marka dobrih spoznavalcev čaja ter finega občinstva. Vsak poskus pridobi marki trajnih prijateljev. Zabočki na poskušnjo à 100 gr. po 50, 60, 75 kr. in 1 gld. pri Antonu Stacul-u, Ivana Luckmann a nasledniku, J. C. Praunseiss-u ter pri Ivanu Buzzolini-ju v Ljubljani. V. (1899—1)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. novembra: Marija Kramar, posest-nikova hči, 32 let, Radečkova cesta št. 11, jetika.
Dne 20. novembra: Antonija Rudolf, mizar-skega pomočnika hči, 2 leti. Sv. Petra cesta št. 70, škrofeljni.

V deželni bolnici:

Dne 16. novembra: Ivan Ženko, krojaški po-mochnik, 21 let, jetika. — Ivan Kikelj, poljski de-lavec, 80 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji uradni tlak 738-0 mm.

Nov.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vetovi	Nebo	Padačina v 24 urah
21.	9. zvečer	742-7	4-3	sr. sever	oblačno	
22.	7. zjutraj	742-9	-1-2	sl. zahod	jasno	0-0 mm
	2. popol.	742-3	5-0	sl. jug	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 4-2°, nor-male: 2-4°.

Dunajska borza

dne 22. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld. 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99	35	„
Avstrijska zlata renta.	116	65	„
Avstrijska krona renta 4%.	99	85	„
Ogerska zlata renta 4%.	116	65	„
Ogerska krona renta 4%.	95	15	„
Avstro-ogerske bančne delnice.	905	50	„
Kreditne delnice.	371	50	„
London vista.	120	65	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	—	„
20 mark.	11	78	„
20 frankov.	9	57 1/2	„
Italijanski bankovci.	45	10	„
C. kr. cekini.	5	69	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

NEW-YORK

družba za zavarovanje življenja

Najstarejša mednarodna življensko-zavarovalna družba sveta

Ustanovljena 1. 1845 — V Avstriji od 1. 1876

izdaja:

police, brez razlike poklica, dela, potovanja in življenskih navad;

police, neizpodbijalne po enem letu;

police, nezapadljive po treh letih;

police, obsegajoče tabelo s števil-vilkami o zajemčeni vi-sokosti posojil, katera se dovolijo od leta do leta po preteklem 3. letu zavarovanja;

police, katere v slučaju iz kakerš-negakoli vzroka nastopivšega ustavljenja premijskega pla-čila jamčijo od dokončanega 3. leta zavarovanja naprej zneske povratnega kupa in zmanjšanja, kakor tudi razširjenja zavarovanja za polni prvotni znesek brez stroškov in za stalno število let. (1974—2)

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo:

Dunaj, I., Graben 8 (v družbeni palači).

Kavčič & Lilleg

Ljubljana, Prešernove (prej Slonove) ulice št. 1

„pri Zlatorogu“ (21—268)

Zaloga najboljšega

špecerijskega blaga

po nizkih cenah.

Na drobno in na debelo.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-podne osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Karlo-vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienen, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak v Dunaj, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

Premestitev obrti.

Usojam si visokočastitim gospodom zdravnikom ter svojim častitim odjemal-cem uljudno naznaniti, da sem svojo obrt preložil iz hiše Poljanski nasip št. 48

v hišo Sv. Petra nasip št. 5

ter prosim najuljudneje, tudi za naprej me počastiti z mnogoštevilnimi naročili.

Velepoštovanjem

K. Piotrowski

ortopedist in bandažist.

Dobavitelj tukajšnje deželne bolnice in drugih zavodov. (2107—2)

Lepo stanovanje

s 3 sobami in pripadajočimi objekti, odda se takoj ali za februarjski termin 2080-3 na Poljanski cesti št. 24.

Plačilni markér

slovenskega in nemškega jezika zmožen, se takoj sprejme (2075—3) v kavarni C. Egia v Ljubljani.

Oženje enega, treznega kavarja

z doraslim sinom, oziroma bratom, katera znata dobro molziti, ter se na mlekarstvo, kakor tudi na govejo živino dobro razumeta. sprejme v stalno službo mlekarstvo v Laverel.

Mesečna plača znaša ob pripravnem prostem stanovanju in svoji hrani 40 gld. Zena, oziroma dorasla hčer ima za molžo in pomivanje mlečne posode posebno plačo.

Prosilci za to službo obrnejo naj se osebno ali pismeno na lastnika mlekarne g. **Karola Lenčeta** v Laverel pri Ljubljani najkasneje do konca t. m. (2027—5)

Istotam sprejme se tudi takoj spreten

kovač

in se mu izroči kovačnica.

Slavn. občinstvu ljubljanskemu in na deželi uljudno naznanjam, da sem zopet začela izdelavati slovite

kranjske klobase

kakor tudi

krvave in jetrne klobase

in prosim, da mi slavno občinstvo podeli svojo naklonjenost in svoje zaupanje. Naročila na vsakovrstne klobase vsprejema zame iz prijaznosti gospod

J. C. Praunseiss

trgovec z delikatesami, Mestni trg.

S spoštovanjem

(2087—2) **Barbara Kopač.**

Izkušeno dobre kvalitete

blaga za moške obleke

razpošilja

oddelek za sukno

(1789—16)

trrdke

Kastner & Öhler, Gradec.

Špecialiteta: Štajerski loden.

Vzorci se razpošiljajo brez stroškov.

Stalne cene.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah h. št. 3 v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrotelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5 %.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. (1688—21)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Hôtel Liebal

Dragotin Doljan v Zagrebu.

Popolnoma renoviran hotel. Krasne prostorne sobe. Največji komfort. Omnibus pri vsakem vlaku. Cene primerno nizke. Pristna hrvatska in inozemska vina. Prava, okusna hrvatska kuhinja.

Rojakom Slovincem se priporočam za mnogobrojen obisk. Vsakdo, ki je obiskal moj hotel, je bil zadovoljen.

Z velespoštovanjem

* **Dragotin Doljan** *

(1977—7)

hótelir.

Doering milo

SOVO.

(444—32)

Izmej najfinejših toaletnih mil najcenejše in najmilejše.

Za umivanje porabno za

dame

kakor tudi kot

milo za otroke

jako priporočljivo.

Povsod na prodaj po 30 kr.